

Datum: 2025-05-27
Handläggare: Henrik Norén
Diariernr: 2025.226 KS

Kommunstyrelsen

Finansieringsgrad allmän förskola

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden behandlade den 25 mars 2025, § 23, ärendet om finansieringsgrad av allmän förskola och föreslog kommunfullmäktige att besluta om förändrat avdrag för allmän förskola från 30,5 procent till 16,8 procent. Förslaget innebär högre avgifter för vårdnadshavare vars barn har rätt till allmän förskola och som vistas i förskoleverksamheten mer tid än lagstadgat avgiftsfria 525 timmar, och därmed högre intäkter till barn- och ungdomsnämnden. Barn- och ungdomsnämnden uppskattar att intäkterna skulle komma att öka med mellan 1 200 000 och 1 800 000 kronor per år. För hushåll med en samlad inkomst i nivå med eller över maxtaket (59 440 kronor före skatt per månad och hushåll år 2025) innebär förändringen en avgiftshöjning om 244 kronor per månad för första barnet, 163 kronor för andra barnet, och 81 kronor för tredje barnet, och från och med fjärde barnet 0 kronor. Om hushållets inkomst är lägre än maxtaket blir ökningen motsvarande lägre. För hushåll utan inkomst utgår ingen avgift. Som inkomst räknas löner och ersättningar som är skattepliktiga, exempelvis lön, arbetslöshetskassa och föräldrapenning. Ersättningar som inte är skattepliktiga räknas i detta sammanhang inte som avgiftsgrundande inkomst. Som exempel märks studiebidrag, studielån, barnbidrag, försörjningsstöd och bostadsbidrag.

Förskolan finansieras i huvudsak av kommunbidrag, men också av riktade statsbidrag och taxor och avgifter. Taxor och avgifter för förskola påverkas och regleras av rätten till allmän förskola, och av tillämpandet av en maxtaxa – givet att kommunen tillämpar en sådan (Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet), vilket Sveriges samtliga kommuner inklusive Alingsås kommun gör (<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/avgifter>). Barn skall från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola med minst 525 timmar om året, enligt skollagen (2010:800) 8 kap 4 §. Detta brukar benämnas allmän förskola. En kommun får ta ut skäliga avgifter för plats i förskola, men från och med höstterminen det år barnet fyller tre år får avgiften bara avse den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året (8 kap 16 §). Därmed måste ett avdrag på avgiften göras, som framräknas som den allmänna förskolans andel av den totala förskoleverksamheten. En sak att notera i detta sammanhang är att det i skollagen (2010:800) inte är fastställt hur den beräkningen skall göras, varför varje kommun självständigt får avgöra den saken. Barn- och ungdomsnämnden föreslår att de lagstadgade avgiftsfria 525 timmarna skall ställas i förhållande till förskolans öppettider, som beräknas till 3 125 timmar per år. Därmed utgör avdraget – 525 timmar – 16,8 procent av den totala verksamhetstiden. Det nuvarande avdraget är 30,5 procent, vilket motsvarar 953 avgiftsfria timmar; det vill säga 428 timmar fler än lagstadgad miniminivå.

Barn- och ungdomsnämnden har i en omvärldsbevakning jämfört sitt avdrag för allmän förskola med liknande kommuner samt med kommuner inom Göteborgsregionen och funnit att de gör avdrag med allt från 12,5 procent till 33,3 procent; att medelavdraget för liknande kommuner är 24,8 procent, och 19,8 procent för kommuner inom Göteborgsregionen. Mindre avdrag innebär högre avgift för barnets vårdnadshavare och därmed högre intäkter till barn- och ungdomsnämnden, och tvärtom.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret har tagit del av barn- och ungdomsnämndens förslag och delar nämndens bedömning.

Kommunledningskontoret noterar att en bärande del i beräkningen av det relativa avdraget för allmän förskola från barnomsorgsavgiften utgörs av den tid som de lagstadgade 525 avgiftsfria timmarna skall reduceras ifrån. Barn- och ungdomsnämndens beräkning av det värdet utgår ifrån förskolans öppettider, som beräknas till 3 125 timmar per år, och utgör ett mått på den totala tillgängliga verksamhetstiden. Andra kommuner använder både samma och andra beräkningsförutsättningar. Lagstiftningen stipulerar inte hur värdet skall räknas fram. Kommunledningskontoret finner att barn- och ungdomsnämndens förslag till beräkning är både godtagbar och rimligt användbar och ligger i linje med flera av de andra GR-kommunernas beräkningar.

Med anledning av ovanstående har kommunledningskontoret inget att erinra mot förslaget.

Ekonomisk bedömning

Barn- och ungdomsnämnden uppskattar att nämndens intäkter efter ändrad finansieringsgrad av allmän förskola från 30,5 procent till 16,8 procent skulle komma att öka med mellan 1 200 000 och 1 800 000 kronor per år.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Avdraget för allmän förskola fastställs till 16,8 procent och börjar gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutet ska skickas till

Barn- och ungdomsnämnden
Fristående förskolor

Simon Lindau
Ekonomichef

Henrik Norén
Ekonomistrateg

Beslutsunderlag

Bilaga – Finansieringsgrad allmän förskola